

De gevolgen van Alzheimer in stille levens gevangen

NIEUWS Door Naomi Heidingsa / 9 maart 2017

📧 📧 A+ A- next >

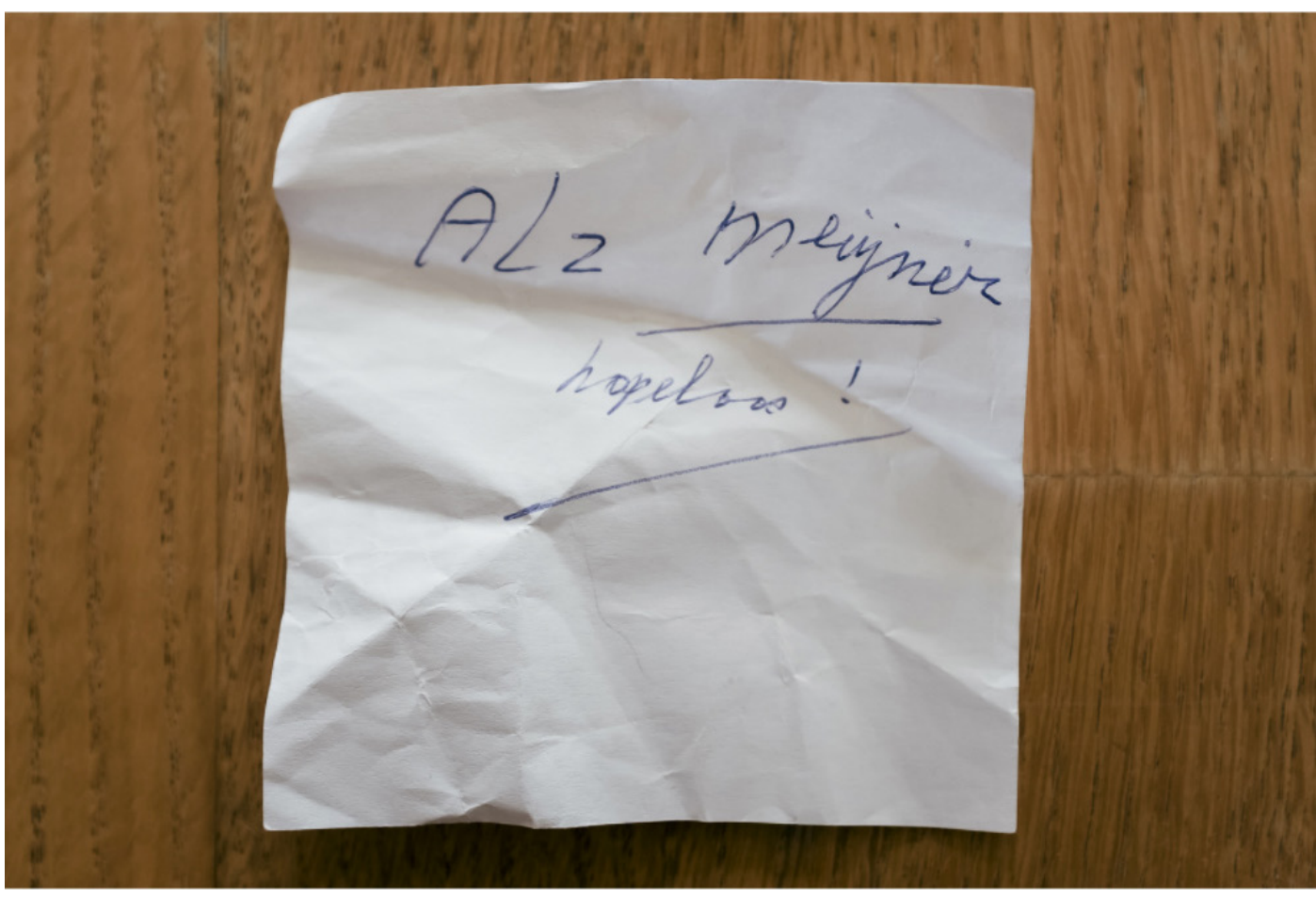

In de serie 'ALZ Meijner hopeloos!' laat fotograaf Rick Stolk in kleine stille levens de gevolgen van de hersenziekte zien. Van dichtbij heeft hij het ziekteproces bij zijn schoonmoeder gevolgd. Hij kiest ervoor om niet haar, maar dagelijkse gebruiksvoorwerpen en situaties vast te leggen. Het toont de strijd van een patiënt die de greep op het leven verliest en met allerlei kunstgrepen het alledaagse leven zo behapbaar mogelijk probeert te houden.

Het was in eerste instantie geen keuze om een project te maken rond de ziekte van zijn schoonmoeder. "Het gaat om iemand die je kent, van wie je houdt," aldus Stolk. "We waren druk bezig met mantelzorgen. Vaak stuurden we foto's via de groepsapp van de situaties die we in huis aantreffen. Zo is langzamerhand het idee ontstaan. Achteraf heb ik wel spijt dat ik niet eerder ben begonnen met doelmatig fotograferen. Ik kan me een aantal taferelen herinneren die typerend waren, die ik enkel heb vastgelegd met mijn telefoon."

Ziekteverloop

De ziekte heeft bij zijn schoonmoeder vanaf de diagnose zo'n vijf jaar geduurd. "De meeste tijd heeft ze daarvan thuis gewoond. De laatste elf maanden woonde ze in een verpleeghuis. Alzheimer heeft een heel merkwaardig ziekteverloop. Iemand met Alzheimer hanteert een volstrekt eigen, vaak onbegrijpelijke, logica waardoor je als mantelzorgert voortdurend achter de feiten aan loopt."

"Ouderen met deze ziekte moeten steeds langer thuis wonen. Dat vraagt nogal wat van mantelzorgers. Mijn schoonmoeder had vier kinderen; drie zoons en een dochter, mijn vrouw. Al haar kinderen woonden op een aardige afstand, waarvan wij het verst weg. Onderling losten we het op met telefoontjes en een groepsapp. Elke zondag gingen we op bezoek. Dan was het een kwestie van brandjes blussen. De ziekte maakt alledaagse dingen lastig. Als mantelzorgert moet je de afstandsbediening en de kraan afplakken, bedorven etenswaren uit kastjes trekken, verloren voorwerpen helpen zoeken en ervoor zorgen dat iemand niet 's nachts naar de winkels gaat".

Houtje-touwtje

"Dat is het nare: de ziekte is zo 'slim' dat elke oplossing teniet wordt gedaan. Ondanks alle houtje-touwtje oplossingen gaat het op een gegeven moment niet meer thuis. Dan wordt het gevaarlijk. Bijvoorbeeld omdat men niet meer weet hoe het gas werkt. Of omdat het bedienen van een thermostaatkraan van de douche niet meer lukt."

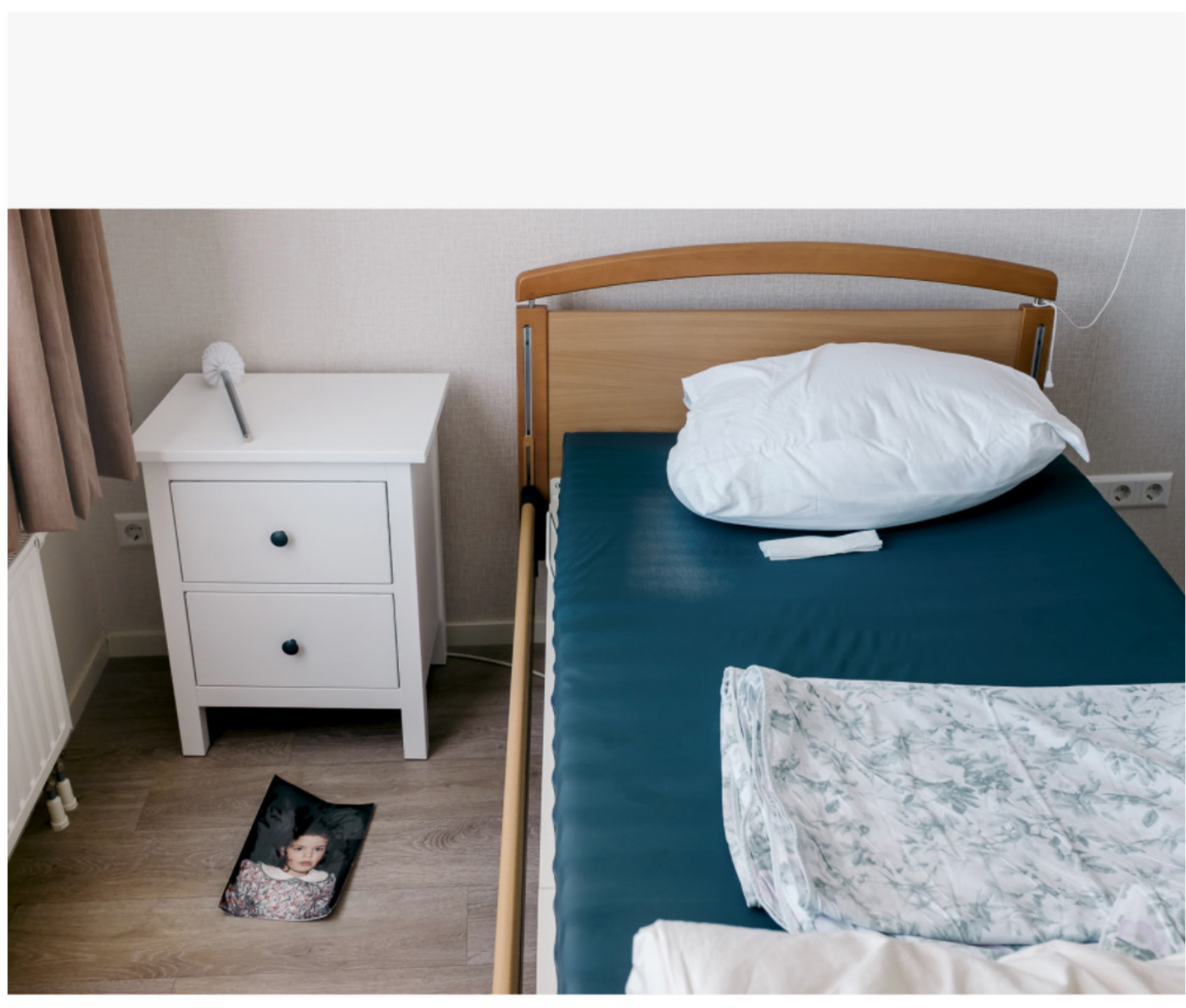

Foto Rick Stolk

In de serie is zijn schoonmoeder maar op één foto te zien. "Dat is een foto van haar voeten, ze had haar schoenen verkeerd om aan. De rest van de foto's heb ik een beetje discreet gemaakt. Ik wilde niet dat zij last zou hebben van mijn 'kunst-maak drift'. Ik was bovendien bang dat mensen de foto's zouden wegzetten als grappig, zouden denken 'wat een malle ziekte'. Ik wil de gevolgen van de ziekte op een integere en eerlijke manier laten zien, voor de persoon zelf en de mantelzorgers."

Taboe

"Ik heb me weleens afgevraagd wat ze zelf van de foto's zou vinden. Ik heb het hier ook met mijn vrouw over gehad. Ik weet zeker dat ze het fijn zou hebben gevonden dat wij als familie aandacht vragen voor de ziekte die haar zoveel ellende heeft bezorgd. Maar ze zou niet herkenbaar in beeld hebben gewild. Zeker in haar generatie rust er toch nog een taboe op een ziekte als Alzheimer. We hebben heel bewust gekeken hoe we dit zo integer mogelijk kunnen doen en dat is gelukt."

Een foto die hij daarom bewust niet heeft opgenomen in de serie, is een beeld waarin zijn vrouw de hand van haar moeder vasthoudt. "Dat was op het moment dat mijn vrouw haar ging vertellen dat het echt niet meer thuis ging. Ze hielden elkaars hand vast en mijn schoonmoeder moest heel erg huilen. Dat moment en dat beeld vond ik te intiem."

BN'ers

Met deze serie wil Stolk de aandacht voor de ziekte vergroten. "Op dit moment is Alzheimer aardig in het nieuws. Dat is mede dankzij BN-ers als Hugo Borst en Heleen van Royen, die een boek en een film maakten over hun dementerende moeder. Ondanks deze aandacht merk je dat er nog steeds een taboe op de ziekte rust. Dit terwijl 1 op de 5 ouderen met deze ziekte te maken zal krijgen." Meer informatie: www.rickstolk.nl